

Agraræthnographie. Vorträge der Berliner Tagung vom 29. Sept. bis 1. Okt. 1955. (Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Veröffentlichungen des Instituts für Deutsche Volkskunde. Band 13). Berlin 1957. 17 × 24 cm. VIII + 248 sider. Pris brosch. DM 32.—.

Denne samling foredrag fra en kongres for agrarætnografi i Berlin har den allerstørste interesse ikke blot for etnografer, men også for landbrugshistorikere og geografer. Den indledes med korte fortællinger af plovforskningens nestor Paul Leser, nu professor i Hartford, USA, og Wolfgang Steinitz, direktør for »Institut für Deutsche Volkskunde«. En række forskere fra landene bag jerntæppet har deltaget, bl. a. professor Tokarev fra Moskva. Også en dansker har leveret bidrag, idet museumsinspektør Holger Rasmussen har skrevet om landbrug uden plov på Færøerne.

Beretningerne fra de østeuropæiske lande viser, hvorledes der arbejdes med kortlægning af forhold vedrørende ældre landbrug i Jugoslavien og Polen. Særlig interessante er professor Tokarevs oplysninger om Choresm-ekspeditionens arkæologiske udforskning af kunstvandingssystemernes udvikling siden bronzealderen i egnene syd for Aral Søen. Området kaldtes i oldtiden og middelalderen Chorasmen.

Tyskeren Hermann Behrens afhandling »Kritische Bemerkungen zu einigen Auffassungen über die Form des ältesten neolithischen Bodenbaues in Mitteleuropa« tager bl. a. stilling til teorien, at de såkaldte »skolæstøkker« fra den båndkeramiske periode skulle have været anvendt som skær på plove. Han anfører meget vægtige grunde imod den. G. Čitaja fra Tiflis giver en meget grundig skildring af det hakkebrug, som ned til vor tid har holdt sig i Georgien. Han følger hakkeformerne tilbage til bronzealderen. Blandt de mange interessante enkeltheder ved dette hakkebrug kan nævnes, at hirse dyrkning har givet særlig god lejlighed til rensning af markerne. Hirsene kan sås så sent, at der bliver tid til en grundig bearbejdning og lugning før udsæden.

Videre udsyn har to afhandlinger, Laszlo Vajda (Budapest): »Kulturelle Typen und »Hackbau« in Ostafrika« og Hans Damm (Leipzig): »Methoden des Feldbaues in Ozeanien«. Begge afhandlinger lider desværre af den svaghed, at ingen af forfatterne selv synes at have besøgt de egne, de behandler. Dette er dog en svaghed, der ikke er ualmindelig ved sammenlignende etnografiske afhandlinger. Čitaja kritiserer stærkt den kulturhistoriske etnografiske skoles metoder. Men det kan betvivles, om det er et fremskridt, når Hans Damm som de gamle evolutionister opstiller en række agerbrugs-

typer med fremadskridende teknik, der opfattes som en historisk udviklingsrække. Desværre er et metodisk vigtigt arbejde af professor Heinz Kothe: »Über den gegenwärtigen Stand der Agrar ethnographie in Deutschland«, ikke medtaget i samlingen, men offentliggøres andetsteds.

Her er kun givet antydninger af bogens rige stof. Den afsluttes med et par afhandlinger om indiske landsbysamfund.

C. G. Feilberg.

Terre Humaine, Civilisations et Sociétés. Collection d'études et de témoignages, dirigée par J. Malaurie. Plon, Paris. Format 14 × 20 cm.

Claude Levi-Strauss: *Tristes Tropiques.* 1955. 462 sider.

George Balandier: *Afrique ambiguë.* 1957. 293 sider.

Victor Segalen: *Les Immémoriaux.* 1956. 279 sider.

Denne serie, som nærmest må kaldes etnografisk, har et stærkt literært tilsnit. Forlaget meddeler da også, at man ønsker at genoplive traditionen fra tidligere tiders »voyage philosophique«. Med dette udtryk må tænkes på det 18. århundredes ræsonnerende rejseskildringer. Når man læser bøgerne i den ny serie, må man sige, at forsøget er faldet særdeles heldigt ud, bl. a. i den henseende, at der gives et langt bedre billede af de pågældende lande end i 18. århundredes »filosofiske« rejseskildringer.

Claude Levi-Strauss er etnograf og har bl. a. arbejdet blandt indianerne i Brasiliens indre. Han er forfatter af flere videnskabelige værker: »La vie familiale et sociale des indiens Nambikwara« og et generelt arbejde om slægtskabsforhold. Her fortæller han i en personlig præget stil om sine oplevelser som etnograf. Først skildrer han sin udvikling bort fra Durkheim's sociologi til de engelsk-amerikanske etnografiske skoler. Største delen af bogen er viet hans rejser i Syd-Amerika, på hvilke han besøger stammerne Caduveo, Bororo, Nambikwara og Tupi-Kawahib (Levi-Strauss' stavemåde).

Det er med betydelig forventning man åbner George Balandier's bog. Balandier er en fremragende fransk sociolog af moderne skole, forfatter af det store værk »Sociologie actuelle de l'Afrique Noire« (i »Bibliothèque de Sociologie Contemporaine«) og den berømte studie »Sociologie des Brazzavilles Noires.« Også han har her forladt den almindelige videnskabelige fremstillingsmåde og fortæller levende om befolkningsgrupperes liv i Vest-Afrika og Fransk Congo. Man kan således nævne hans skildring af, hvorledes samfund af vidt forskellig karakter lever side om side uden megen indbyrdes berøring på Jos